

Asioitsija

Arvajantie 15 Jämsä 42100

ph, 62 227

JOULU jota en unohda koskaan.

Aika ja paikka: TAIPALEENjoella talvisodassa Juoluaattoyönä. Taistelut riehui vähentymättömällä voimalla, mutta kaikesta huolimatta oli JOLUUN, juhlayö. Toimin KTR 9, 4 patterin postinhoitajakuljettajana. Patterit oli sijoitettu Vlakkalankylän ja Suvannon väliseen maastoon, ja tulenjohtue aivan suvannon rannalle, lähelle niinsanottua Kirvesmäkeä. Huoltoportaat ja niinsanottu tšepin taas Vlakkalankylästä Pyhäjärven suuntaan, tykkitefn varteen, niinkutsuttuun Pottkorpeen, synkkään kuusikkometsään, ja siitä vielä pari kilometriä Pyhäjärvellepiin oli Patteriston Esikunta, josta postin ja muut tiedotteet hain ja kuljetin ja jaoin tšepiin, patteriin, sekä tulenjohtueeseen Korsuittain, sekä vastaavasti toin tullessani lähtevän postin ym muut viralliset paperit ja tiedotteet. Homma tuntui minusta kylläkin kutsunustehtäviltä, koska olin aina tervetullut ja odotettu joka korsuun, joka saatanan karvaturpa oli heti kysymässä, onko kirjettä tai pakettia, johon ikävikseni usein sain vastata, että ei ole tuttu kulta vielä tänään, mutta tuntuu niinkuin tulossa olisi, ehkä jos huomenna jospa satuttaia saamaan vaikkapa tuntemattomansotilain paketteja, joo niin se on poijaat. Nivät pojat tšepin pahakseen laittaneet, vaan sanoivat mielestä on hyvä postimestari, kun se kumminkin aina lupaa ja tietää, että tulos on. Ryyppätkö soroppia lämpimikseen, no tattieta vaan, no se siitä tyylähti jatkamaan. Se oli muuten pirullinen homma, kun rautaa oli ilmassa saatanasti ja alituisen ilmevaaran takia nuo reisuut oli aina tehtävä pimeän aikana, siis yöllä ja silloinkin ilmassa jyrryitteli hidaskulkoisia lentokoneita ja tykkistökeskitykset oli kamalia, joka myöheni maisemat ja metsät, niinettä ei tiennyt mistä raosta milloinkin sattui pörsähtämään ja mikä pirullisinta, kun reenrahinolta ja kavionkopseelta ei kuullut mihinpäin keskitys kulloinkin liikkui, siinöi jumatsukkaa naurussa pitele mistä.

Piti sanomani, että itkussaan. Aattoilta oli pimentynyt, niin lastasin jälleen reslani postilla ym ja varsinkin paketteja oli nyt tavallista runsaammin, sillä olin säästänyt tuntemattomien paketteja viimeaikoina, että voin antaa niitä sellaisille, joille ei kotoa tai muuten tullut, sillä tokihan oli toverillista olla samalla Joulupukkina myös. Lähdettiin s siitä Voiman kanssa nyssytteleen (se oli hevosen nimi) vaikka se kanhelalta tuntui, sillä etulinjasta kuului helvetillinen taistelun möyryntä. Tultuani Vilakkalankylään, paikkaan missä tiesin olevan aina miehen vartiossa pikku poterossa, mikäähän lienee kuulo, näkö, desantti vai rintamakarkureita varten asetettu, sitä en tiedä, koska sitä piti eripitäjistä olevat jalkovienmiehet. Tultuani lähelle vartiota, äyhkästiin montusta kuten tavallista, että "tunnussana" johon minä ensimmäisen osan "Suo" johon montusta pirun äreästi, että "Kivääri perkele" tuo viimeinen sana oli siinä liikaa. Olin joskus aina vaihtanut muutaman sanan tuon vartiomiehen kanssa joka aina muuttui noin parintunnin välein, niinpä nytkin seisautin ja sainoinetta se nyt sitte Joulu, johon hän, nyt jo surullisemmalla äänellä, että niinhän se lienee, mutta onko luoja sen tällaiseksi tarkoittanut, helevetti-hän nyt on maanpäällä, eikä rauhan juhla. Kuulostellessani tuota puhetta minulla välähti ja sanoin, että ei suinkaan se ole Heikkisen poika siinä vai, johon hän, E että kyllä minua Heikkiseks haukutaan, mutta mikäs saatanan kyselijä sinä olet, että antaa vetää, johon minä, että Nurmisen akan poikahan se tässä, etkö muista vanhaa savotta kaveria, siellähän sitä Synsiänsavotalla oltiin, johon hän no katoihan pirua, kun vielä kerittiin tavata, onko sulla tupakkaa. Annoin hänelle muutaman päällisavukkeen ja sanoin noin niinkuin joululahjaa. Sytytettyään tupakan monttunsa suojassa ja vetäen ahneitaita haikuja kämmenkuppinsa suojassa, hän loihe raskaasti lausumaan Mitähän pirua mekin täällä puolustetaan, kun ei ole maata muuta kun kynsi-en alla, eikä omisteta muuta kun pokasaha, kirves ja kuorimarauta, kun puuhun noustaankin, niin maahan ei jää mitään, voihan jumangautaa. Huomasin että hän oli hyvin ärtynyt, väsynyt ja varmasti myös paleli, siksiäni sanoinkin lakoonisesti, että tiedä häntä, mutta pakkiakkaan ei parene ottaa, joo, o

Täytyy lähteä ryyneltämään, että pojat saavat joulupostinsa, hei, koita pirjittää, no huomani hei, huomani hei.

Fatterissa ja tulenjohtueessa en nyt pitkään viivytellyt, koska tuntui olevan hieman rauhallisempaa, vaan löhdin mahdollisimman nopeasti paluumatkalle, pelaten pahinta mylläkettä, ja niinhän siinä kävi, että kun pääsin Vilakkalaskylan laitaan, yltyi tykistökeskitys niin valtavaksi, että oli pakosta poikettava Ukkosen talon kiviavetan taa suojaan. Kranaattien iskiessä toiselle puolelta navetta seinin, hellyin rukoukseen, en suinkaan ensikeräta, mutta nyt pyysin myös hevostakin rukoilemaan. En tiedä ymmärsikö elinrukka, mutta jokatapauksessa se päättäneen tunki kainalooni ja selvästi huomasin että sekin vapisi ja tunne oli tosiaan sellainen, niinkuin olisimme hakeneet toisistamme turvaa ja ymmärtäneet toisiamme, kuten hyvät kaverit ikään. Tiedä häntä, mutta saattoi noista rukoukseistamme hyvinkin apua koska jätin tässä vieläkin sen kun porskuttaa.

Keskityksen nieman siirtyessä eteenpäin, lähdimme jatkamaan matkaa taaksepäin, kohti töpinää ja kyllä Voima tiesi tilanteen, sillä oli mahanalusta jalkoja täynnä, ei tarvinnut yllyttää juoksemaan, se oli oppinut jo tarkasti pelin säännöt, että milloin oli kiire ja milläin ei. Saavuttuamme edellä kerrotun vartiopaikan lähelle, hiljensin vauhtia, sillä vartion sivu ei saanut ajaa kovaa, sillä oli sanottava tai tiedusteltava tuota tärkeää tunnussanaa, mutta saavuttuani poteron kohdalle, ei sieltä kysyttykään nyt tunnussanaa. Seisautin ja kysyin, viejäkösi siellä Heikkisenpoika on vartiossa ja jos, niin tunsitko minut kun et kysynyt tunnussanaa. S tana tässä enää tunnussanoja, niitä tuntuu olevan tienoo täynnä, sillä niin helvetillinen keskitys oli taaskin, että ihme että Sinä sen läpi onnekses pääsit, nyt Heikkisenpojasta tuntuu, että elämä ei ole enää elämisen arvoista tässä helvetillisessä mylläkässä, niinettä Heikkisen poika taitaa lähteä ja halusin Sinulla vanhalla kaverille sanoa vielä muutaman sanan ja hyvästit, johon minä, no älä ota noin raskaasti, muista että " jätät senkun porskuttaa" JA älä missäntapauksessa lähde livohkaan, sillä siitä ei hyvää seuraa, mene ennemmin kämpille ja sano, ettet jaksa tällä kertaa enempää. en tuolloin tajunnut mitä hän tarkoitti.

Keskitys tuntui jälleen siirtyvän tähän suuntaan ja pelko piiskasi minua jatkamaan, niin sanoinkin vain että, se ei koitshän pärjättä, minä lähden jatkamaan, tai hyppää kuule koslaan, niin pörsäht minun mukanaani korsulles eikä tiedän porukka ole tuossa seuraavan metsikön laidassa, siinä lähellä JSP:ta, silloin, mutta en hyppää koslaan, enkä lähde livokkaan, mutta kuule jos osut hengissä selviämään, niin kerro JMK:lle terveiseni, omaisia ei juuri muita ole, kun viranomaiset, johon minä sen enempiä ajattelematta, että menee varmasti, heipä vaan. Päästyäni juuri liikkeelle ja korkeintaan kymmenen metrin päähän, kuului montusta pamaus ja seisottaessani ja kysytyäni, mitäs sinä nyt leikit, ei vastausta tullut, niin minulla välähti että ei suinkaan vaan vahingonlaukaus omasta aseesta, sillä sellaisiakin noina vaikeina aikoina tapahtui, että miehen hermot ei kestänyt sitä painetta. Peruutin hevosta nuo muutamat metrit ja möykkäsin, ei vastausta. Katsessani taskulampulla poteroon, näky oli sanoin kuvaamattoman kammottava. Potero oli niin pieni, että sinne ei sopinut kunnolla kaatumaan, vaan hän oli sellaisessa luonnottomassa kyykkyasennossa ja koska laikki oli lentänyt pästä pois, näin kuinka verta tuli tulvimalla päältä vielä sydämen lyöntien tahdissa, sekä vielä kuului kammottavia korahduksia. Oli ampunut 9 mm Baragellumilla, leikkansa alle. Näitäkin sattui useita.

Tapaus on syöpynt mieheeni lähtemättömästi, se on kirjoitettu sinne "tulihirjaimin", jonka muistan vähintään joka Joulu ja joskus jopa yöllä unissanikin. Olin kyllä jo kerinnyt nähdä vainaita ja pahasti haavoittuneita peljon ja kuljettanutkin heitä reissuillani JSP:lle, mutta tämä oli jollain lailla ainutlaatuisen tuntuinen tilanne, joka laitto ajattelemaan jollakin selittämättömällä tavalla. Pörskähdin itkemään, sitä en hupeä tunnustaa, jo toisen kerran samalla reissulla. Ensimmäisen kerran kivinave tan takana, hevosen kanssa ja nyt kait yksin, vanhan kaverin muistolle.

Ottaen huomioon keskustelumme, sekä sen että olimme sattuman varaisia tuttavita ja tulleet tuiksi vaikeissa savotta olissa ja olimme näinollen kohtalokavereita, jäi minua vaivaamaan ajatus, että teinkö tarpeeksi kaverin hyväksi. Eikö olisi pitänyt paremmin syventyä hänen vaikeuksiinsa ja edes keskustella pisempään, koska huomasin hänen huonon tuulensa.

Tiedä häntä, tuskin siinä minun puheet olisi auttaneet, kait hän oli sen näin päättänyt ja hermot oli loppuun palaneet. Lieneekö edes saanut juh- lallista sankarihautausta, isänmaan lauluineen, epäillen, mutta sankarina hän- kin kuoli mielestäni, mutta kun hermot roppaa, niin minkäpis sillekään voi. Näin kaatui maattomana, isänmaanpuolesta, lukeutuen Tukkijätkien parhaimmistoon

Poikkesin JSP:n korsulle ja ilmoitin, että tuolla Vilakkalan vartiopai- kalla on liian hiljainen vartiomies, ei kysynyt, eikä sanonut edes tunnus- sanaa, on meinaan hiljanen poika, leinee saanut harhaluodin, koska päistä on tullut verta kovasti, on meinaan parempi oikoa laatikko malliin, ennenkun ehti jäättyä. Turhia kuulusteluja välttääkseni, vaikenin visusti siitä että tunsin miehen, sekä keskustelin, että olin myös silminnäkijä tapahtu- neelle. Ajattelin että tulkitkoot asian miten haluavat ja jospa vaikka tulkitsevat niin, että se on vihilaisen luoti, niin saattaa saada edes kun- niallisen sankarihautauksen.

Nytkyttelin hiljalleen kohti töpinää, ajatuksissa ailahdellen korsun lämpö ja riisipuuro, olihan jokatapauksessa Joulu, rauhan juhla, jota se ei tuolloin ollut, luoja paratkoon. Ja jälleen Tiltun radio huusi että:

Kaikkien maiden proletaarit liitykää yhteen. Selaistakin on ollut elä- mä, vanhemmalla sukupolvella, josta ei nykyajan me vaadimme nuorempi su- polvi ei juuri halua, eikä tiedä, ei edes usko todeksi.

Jämsä 10.12-75

Viljo Nurminen synt, 31.1-1913

Lähet: 21/75-421'

Asioitsija

Asia: Julkaisupyyntö

Arvajantie 15 Jämsä 42100

ph, 942/62227

Kansa Taistelimi- miehet kertovat julkaisu

Arvoisa toimitus ja toimittajat.

Pyydän kohteliaasti tilaa lehdessänne oheiselle tositapahtuneelle muistelmalleni. Painokelpoinenhan se tältäkin ole, sillä virheitä vilisee, mutta jos ammattitaitoinen toimittaja suvaitsee korjata kielelliset ym virheet, asian sisältöä kuitenkin muutamatta, niin toivon että tästä yhteispelillä voitaisiin rustata julkaisukelpoinen.

Sitakin suuremmalla syyllä haluan muistelmaan julkaisemista, koska olen laatinut kirjoituksen koko talvisodan taipaleen taisteluista Niemen Patteriston kohdalta ja se kirjoitus sai suosiollisen vastaanoton asekavereiden keskuudessa ja ovat vaatineet minua kirjoittamaan lisää. Kirjoitus julkaistiin lehdessänne viimevuoden marraskuun numerossa, nimikkeellä: "Meileenjäänyttä Taipaleenjoelta"

Tarkoitukseni oli saada tämä jo tämänvuoden Joulunumeroon, mutta taisi mennä myöhäksi, mutta mikä estää tätä julkaisemasta joulun jälkeeseen harkitsemaanne aikaan.

Olen vain tällainen toiskätinen harrastelija kirjoittaja, ja kirjoittelen muistelmia pääasiassa pöytälaatikkoon, mutta silloin tällöin tarjoan niitä myös eri lehtiinkin ja joskus aina on tuuria, että pääsee myös julkisen sanan palstallekin.

Jos katsotte ettei kirjoituksellani ole mitään käyttöä, eikä korjattunakaan ole julkaisukelpoinen, niin pyydän ystävällisesti palauttamaan sen, sillä ainakin omilla kokoelmissani sillä on hyvinkin suuri merkitys-

Hyvää Joulua toivottaen

merkitsen

Viljo Nurminen

1672

Nurminen Viljo asioitsija
Arvajantie 15
42100 Jämsä
puh. 942-62227

Ts Karjalankannas
Taipale
KTR 9 4 patteri
5 liuskaa

Joulu, jota en unohda koskaan

AIKAKAUSLEHTI

KANSA TRISTEERI

— miehet kertovat

Helsinki, Teollisuuskatu 35 B 1b

Toimitus:

Konttori: Helsinki, Korkeavuorenkatu 28

7
Vain surkeita
intta henas-
miestulla
24